

Ms. 213 Tunc vire dictum sic Epistolam non erubescere, ego tamen, hanc Mercenati.
meo scripturq. ad ambas usq. aures erubescio. Quam speciose Superioribz
litteris de mea in academiam emigratione verba feci? quam certus q.
alacris, quam acutis fui? usq. adeo ut iam nemo dubitet eorum q.
me narrant, quin saluerim iam oram, & reliis quod ante remisq. Heidel-
bergam, properemq. qui tamen adhuc ~~Broma~~ ^{Heidelberg}, et visurgicos
barbatulos esitamq. Ceterum in primis colende doctus ne nimium te
hic mea levitas offendas, obsecro ut me breuiter percurrentem multa
te consily causas patienter audias. Urgebamq. nostram profectioem
manibz ac pedibz impetrata missione a magistratu. Tremere quidam,
alii in sinu gaudere, nos sacculis colligere, res in vasa comportare
naucm quærere, & cum nauis parata, quid restat deniq. dum exspe-
ram? ventum. ^{suspirant} inter cives cepit, indignum esse facin, quem
hominem constaret huius scholæ periculum fuisse, cui diligentiam, &
fidem tota Iuuentuz communē testimonio commendaret, eion propter
suorum odia sic repente ex urbe amitti, ad fremitum hunc D. doctus
q. paucorum amicorum ^{animi excitati sunt, et quanto possunt obmole putauerunt.}
~~ipse statim eam causam nostram omnia conspici-~~
~~unt.~~ Quid multis moror? Ad senatum res delata est, illic quoq. (me
in fidem Audis scribitur vsq. quidam pro me (imo vero aduersum me) mihi
reperunt. Decretum est, ut duo senatores, quibz scholæ cura incumbit ad me
adirent, et quacumq. possent ratione cursum nostrum impedirent. Primā cohortem
(quam rei nouitate attoribz) fortiter tamē sustinui, hoc scitq. quod mihi
missione antea concessissent, & iam eo loco res meæ essent, ut nec sine dedecore
nec sine magno dispendio consilium commutare possem, nulla re in cellam coëpta,
hæ mi. farina, cerealia, carne, breuiter omni penu ad imum usq. fundum
consumpta, & dimissis quibusdam pueris qui nullens esse comites, & alij
vix seors in coctum nostrum receptis, Aus archibz repulsi subornarunt ex
consulibz unum virum doctum, & de me optimè meritum. Is ut primā
huius causæ rei ad me venit leuiter causam attigit. Demde cum doctore
Alberto de eadem re prolixè locutq. ad cenam me & quod Iure vrimibz
saepe solit, & candidantem pertraxit. Inter scyphas velut aliud agens debilita,
re animum meū tentauit, nihil tamen ibi actum est, rogauit ut postredie
ad se redirem. Interea succenturiatq. doctus, q. multos hic habet aduersa-
rios, obmre rogare ne desererem nostri aggregationem, velle se mea hic opera
in re sena vti, hyemem propinquam esse, profectioem cum tanta familia
longam, atq. diffinilem, neq. me illuc vocatum, hic rehinri legitima vocatio,
ne. Ista meū pusillū animum nonnihil commouerunt, præsertim ab ea ducta
cui in meis rebz plus semp tribui, q. mihi me ipsi, sit affectu redij ad consulem
Quid verbi opq. est? extorsit ille, ne roganti Erthesia, & bonas condiciones
offerenti meam operam demgarem. Hoc vbi impetratum est, egerunt meū
duo illi senatores scholæ præfeci, promiserunt quidem aliquid, sed ego ne nimio
venderem libertatem, quam minimum postulans, imo nihil præter solium
in proximum pascha meam operam scholæ alligauit,

quod sane non eram facturq. Si tū duo maturq. tuam epistolam recepissē.
Jam enim ex vasis sardinias flens vxor in culinam reuoluebat. cum ille
huc a roho Secretarij me vestro nomine salutatū venisset. Porro, quam
hac ita se habeant, ut a me nūc narrata sunt. Obsecro tuam humanitatem
reuerende D. Doctor, ut hanc necessitatem mihi haud dubie diuinitq. impo-
sitam nō iniquo animo feras. Ego omni studio hoc agam, ut in hūc mi-
nores progressq. pueri faciāt manentes, quam si enangassent. Illud ta-
men confitendum est, nō me hūc Ecclesie stipendio. Sed maximam parte
vestra liberalitate mihi & mea hūc vxori panem quassisse. Quare si omnino hoc
a me petitis, ut vita, Proq. comite proximo vere in Academia camq.
imperate hoc mihi per epistolam. (nā vestro iure potestis) ego placabilem
via aggrediar emarripationem. Mitatam Epistola ante Idus Octobris
nam ad eam diem scholasti conuentu presidentibz illis Senatoribz agi-
tari solent, ne quid in me antris transferri pāhar, quod proximo April
commodē depomi non possit. Mi D. Doctor, Verco, ut te ista animi mei parui-
tas offēdat, neq. te reho meri tam pusillis consilijs. Accomodare, et tamē
quā hoc anni vitium neris tampridem, bona me spes erigit, fore, ut mea rerum
miseria tua prudentia libenter succurrat. Doctor Albertz sibi habet consilij
sed ^{quid} qdē, quibz ego odijs pressq. mea consuetudine delictorum neq. possit ipse ab
hac Ecclesia diuelli, ferre ea q. in rem meam sint potest, discessum autem sua-
dere non potest. q. & ipse ante aliquot menses cum audisset Trophamias,
quibz ego hūc tantum non oppressq. fui, non semel sua sententia meum propositum
apprehendit. Opprobria ego aliquo modo conuocare possum, sed quod manemq. velut
abstent, ne censemur fratres, nec frui tranquillo cōmuniōe possunt, propter q. ~~pat~~
patria careo nec placant dispidia, imo exasperant, quā hūc magis, nec tam exim
vnam doctorem quibz hūc mihi nolq. est, a quē vel consolationis aliqd, vel ^{hūc}
consilij sperare possum, Hanc meā angustam conscientiam interdum se laminant
ut ^{quod} modo hūc hārem, subinde tamen foras prospectum, praesertim quod
hūc nulla conditione victum quarellare queam, nisi puerulis alendis, quod sa-
ne multo opportuniq. et ^{minori} iudicia & vniuersit ^{hūc} possit. Illenoster
comunis amiq. a quo duos filios habeo nūc ad me scripsit, sed a proceribz &
p^{re}sentibz ^{pat} in patriam reuocari posse, se facere, ut honesto loco sim, respondeū
modo ante calendas Octob. quid mihi sit sententia. Nichil ad hūc rescripsi,
sed proclue responsum est, & reliques pueros non posse tam longē a patria abduci
et suis facile cum inuenturum aliam paedagogum. Oro filium D. D. D. D. D.
uacillat q. ex spiq. v. ut ipse dispiciat quo me angulo velis consistere, ubi
hūc odyoxeōnes vite meae vapor absq. impletis contagione euascat, studia
nostra se habent. Post meridiem hora 4. docto in scholis quicq. litteris, ad 5. usq.
eo me nostri comitant, reliquas diu hūc in meo vaporario inter meos consumo
magno labore da faciens, quā paruo negotio in ^{Academia} consuecent, neq. vlti-
temp. meo relinquent studijs, nisi p. respiratiōibz, aut nocturnae quibz decida, me

neq; min^{us} h^{abere}z operis ni paucis pueris, q; cum in patria magno coeli praesentem
neq; tamen ista me grauare unq; possent, si sine intestinis dissidijs fratres
congregari agitare, & mortem penam concordibz animis amutare possem
At long' p'si filij sanct' vultura Ecclesia sua. Amen. Johannes Vorheider
ante 3. menses cum hic esset, Carolum q; mecum est studiose monuit, ut sibi
a me caueret, docere me perniciosa, quae ei; feruorem animu' tamq; veneno
inficerent. Idem heri huc ingressus matris nomine iussit, ut Carolus collectis hi
rebus secum hinc in patriam rediret. Scripsi mihi ad Patrem libenter me re
missurum filium, ubi id v'suo verbo indicata, sed qz nihil iste responsu
afferit, nullam litteram neq; a patre, neq; a matre, reuocato puerum v'sq;
ad exilium anni sui, atq; cum tunc cum nobis domu' remissam. Johannes esai
matris ^{inconsolam} relictus, cui erit, cum res dabit, meas hic partes faceri. Scripsit nunc
puer ipse ad matrem, se expectare dum per litteras reuocet. Vale Vir
optime, & quot in domino semel complexus, eos ne desinas deinceps fouere.
Scis te magnam mundiam mea causa subire, sed recte & sapienter. Intelligis
no' tam hanc meam, quam domini causam esse. Bremae 10. Cal. Sept.
1556. Johannes Molang.

Johanni Hadvico Attorpe.

PAX CHRISTI.

^{M. 214} Framq; tuam Epistolam accepi cordate iuuenis, utraq; subinde iterata
lectione me no' mediocriter recreauit. Non n. admiror modo in ista peregrina
tione constare tibi potuisse tantam latin' sermonis puritatem; sed et
am vehementer gaudeo quod animum oblitterata praeteritorum malorum memoria
Sincera erga me fide, et beniuolentia sic esse confirmatum, ut nihil supra. Et
dem hunc fructum antea laboris cum voluptate percipio; & pro q; nouit
meas cogitationes erga iuuentutem minime malitiosas tua causa magnas
gratias ago. Quin etiam peto abs te adulescens candidissime, ut nunq; desinas
isto erga me animo esse, ego vixissem in hoc extremo vitae meae cursu, tua
felax membra memoriam studium, et beniuolentiam fideliter conseruabo.
Quod a musis ad Mercurium transferendis non misceat. Non omnibz lacum
est, neq; conuenit omnibz in vniuersali studio aetatem consumere. Dum respici
as ad patrem nostram celestem cuius doctrina lux est vitae, & studeas innocentiae
non min' e salute tua tibi hoc vita gen' ei; benedictione prosperabitur; q; sine
tam in vniuersarum atq; artium contentione consensens. Quid quod etiam in littera
rum palustria tantum adeptus es laudis rei beneficio, ut cum no' paucis magi
stris & academia redeuntibz certare possis. Pet modo tibi domig. et pceptor
perfectissimus Ies'us christus spiritum compositorum, spiritum adophomus, et a
ternae vitae ducem, cuius magisterio fretus intra vocationis tuae limites te in
culpate contineas. Neq; pro vitae regula reliquorum hominum mores tibi p'p'as
sed in omnibz actibz, & ingoibz ad voluntatem rei nostri, sicut ea nobis
in verbo x'p'i patefacta est, tamq; ad vnicum, et ppetuu' vite scopum mde
fessis contendas. Sed iam no' indiges huius monitoris. Erotemata, & minutias
quasdam, quando ita vis m'ito. ad laborem nostrum quod attinet, reuoco ado
lescentes in usu quotidiano dicendi, scribendiq; et in continua linguarum atq; ar
tium sermonis exercitatione apud optimos auctores utroq; pede conspim'. Cic
ronem, Demosthenem, Maronem, Homerum, adiuncta ppetua studiorum omnium duc
doctrina p'utari. Accedet a'stius mensibz Quinquag' cum historia salustij.

[= M. 214]

a. 12:

M. 210]

[= M. 210]